

Liepoja – kaip iš natų!

Pažintinis pėsčiųjų maršrutas

Maršruto ilgis: **3,5 km** arba **5,1 km**

Trukmė: **1–2 valandas**

Pradžios ir pabaigos vieta: **Liepojos reģiona turismo informācijas biurs**

 3,5 km

 2,6 km

 Aplinkinis kelias

**Liepojos reģiona
turismo informācijas biurs**

Rožu laukums 5/6, +371 63 480 808, +371 29 402 111
www.liepaja.travel

Išbandykite pažintinį maršrutą „Liepoja – kaip iš natų!“ – tai patogus ir paprastas būdas susipažinti su Liepoja ir savo akimis pamatyti didžiausias ir ryškiausias istorines, kultūrinės bei architektūrinės vertybes, esančias miesto centre. Pažintinę ekskursiją po šį Latvijos uostamiestį palengvins specialus žemėlapis ir grindinyje įspaustos natos.

Norime priminti, kad šį maršrutą patogiau įveikti, laikantis laikrodžio rodyklės krypties.

Smuiko raktas – Rožių aikštė (Rožu laukums)

Rožių aikštė yra tikroji miesto širdis. Tai buvusi turgaus aikštė, nuo XVII amžiaus tapusi bene populiariausia žmonių susitikimo vieta. Iki šių dienų išliko savo bokšteliais į dangų besistiebiantis 1862 metų pastatas, kuriame kadaise veikė miesto mėsinė. Dabartinis pavidalas ir vardas aikštei suteiktas 1911 metais. Tuomet aikštę pradėta apželdinti, joje pasodinta rožių lysvė, o turgus perkeltas į dabartinę jo vietą. Aikštės centre, ant rožių lysvės apvadų, pastabi akis pamatys partnerinių Liepojos miestų herbus.

Jau pačioje maršruto pradžioje būtina žengtelėkite kairėn ir užsukite į vidinį Romos sodo kiemą. Šio lankytino objekto istorijos pradžia siekia tolimuosius 1882 metus. Tuomet čia būta prekybos namų, o kiek vėliau – viešbučio. Verta apžiūrėti po vidiniui kiemu esančius požeminius rūsius, kadangi ten dabar yra įrengta dailės galerija, kurioje eksponuojama gausi XX a. Liepojos dailininkų meno darbų kolekcija. Toliau natų kelias pasuka į Živju gatvę, kuriai pavadinimas suteiktas nuo žuvų turgaus, kadaise šurmuliavusio pačiame gatvės gale prie Kuršių aikštės.

Do – ponios Hoijerės viešbutis

Savo rožutu Kungu ir Bārņu gatvų pašonėje ekskursantai ras keletą unikalų XVII ir XVIII amžiaus pastatų. Pirmieji žvilgsnį turėtų patraukti kadaise miesto svečius priiminėję ponios Hoijerės svečių namai – vienas seniausių Liepojos gyvenamųjų namų, kuriame šiuo metu veikia XVII–XIX a. interjero muziejus. Kiek kairiau ju matyti tipiškas XVII–XVIII a. sandūros mūrinis gyvenamasis namas. Toliau, už ponios Hoijerės viešbučio, slepiasi dar vienas miesto senolis. Tai senosios XVII a. rąstinų namų statybos pavyzdys. Pastarasis namas pastatytas ant žemo mūrinio cokolio ir turi statų čerpinį stogą. Šio senolio sienos mena laikus, kai Liepojoje viešėjo Rusijos caras Petras I ir Švedijos karalius Karolis XII. Tęsdami ekskursiją natų keliu, nepamirškite nuleisti nosis žemyn ir žvilgtelti į seną plytinę Palmu gatvės šaligatvio dangą. Ji padaryta iš brokuotų plytų, pagamintų apytikriai prieš 150 metų.

Re – Petro turgus

Kitapus centrinio įėjimo į Petro turgų išdidžiai stūkso aukščiausias Liepojos statinys – šv. Onos liuteronų bažnyčia. Raudonplyčio bažnyčios bokšto aukštis apytikriai siekia net 60 metrų. Šie Dievo namai pašventinti tolimaisiais 1587 metais, tačiau, bėgant metams, nesky buvo perstatinėjami. Ši šventovė didžiujasi savo išskirtiniu mediniu altoriumi, kurio aukštis 9,7 m, o plotis – 5,8 m. Ne ką mažiau įspūdingas yra ir Liepojos Petro turgus, kadangi tai antras didžiausias turgus visoje Latvijoje. Jame besilankančių pirkėjų visada laukia didelis vietinių žemdirbių ir namudininkų išaugintos ir pagamintos produkcijos pasirinkimas. Šį Art Nouveau stiliaus paviljoną suprojektavo architektas Ludvigas Melvilis. Turgaus pastatas iškilio 1910 metais kadaise buvusių kareivinių vietoje. Jis netruko išsikirti savo novatoriškumu – išskirtine stogo konstrukcija ir dideliais langais, užtikrinusiai gerą vidaus patalpų apšvietimą. Vos baigus statybas, į paviljoną iš Rožių aikštės persikėlė pagrindinis miesto turgus.

Mi – Šv. Juozapo katedra

Šv. Juozapo katedra puikuojasi didžiausios katalikų bažnyčios visoje Kuržemėje vardu. Lankytojai čionai užsuka pamatyti puošnias ir išskirtinio interjero. Įdomi bei nekasdienė ir katedros architektūra, mat, pats šventovės pastatas yra sudarytas iš dviejų atskirų statinių. Dabartinis pavidalas suformuotas XIX a., kai prie nedidelės mūrinės bažnyčios pastatytas didžiulis priestatas. Centrinį senosios bažnyčios altorių dabar galima rasti vienoje katedros koplyčių (kairėje pusėje). Užsukus į šią koplyčią, į akis krinta tai, jog senasis altorius yra kur kas žemiau dabartinio katedros grindų lygio. Dėmesio vertas ir į kairę nuo katedros esantis dar vienas Liepojos senolis – rūmai, kuriuose kažkada buvo įsikūręs Kuržemės apygardos teismas, o dabar darbuojasi Liepojos miesto savivaldybė. Tiesa, reiktų priminti, kad įeiti į bažnyčią patogiau iš dešinės pusės, iš Rakstvežu gatvės.

Čia galima pasirinkti tolimesnį kelią – grįžti į miesto centrą ar sukti parko ir paplūdimio link.

5,1 km maršrutas veda į Pajūrio parką – sek paskui muzikos instrumentais pažymėtus ženklus.

Būgnai – Janio Čakstės aikštė

Janio Čakstės aikštei yra atitekęs garbingas pirmojo Latvijos prezidento vardas. Čia miesto svečius pasitinka didžiulė, į 35 metrų aukštį iškelta Latvijos vėliava. Maža tu, išskirtinai aikštės vardą byloja ir aplink matomos įsimintinos pirmojo šalies prezidento citatos. Nors iš pirmo žvilgsnio tai sunku pastebėti, tačiau ši vieta yra aukščiausias miesto taškas. Ji yra iškilusi 11 metrų virš jūros lygio. Tęsdami nesukubę pasivaikščiojimą į pažintį su miestu, nepamirškite stabtelėti Peldu gatvėje ir pasigrožėti neogotikiniu raudonų plytų gyvenamajam namu, savo dienas skaičiuojančiu nuo 1902 metų. Tai vienas ryškiausių ir išskirtiniausių ilgamečio vyriausiojo Liepojos architekto Paulo Makso Berči darbų.

Saksofonas – Pajūrio parkas

Liepojos pajūrio parkas yra vienas didžiausių sodintinių parkų Latvijoje, palei jūros krantą plytinčių ilga trijų kilometrų linija. Šiame parke pastabi akis pamatys daugiau kaip 170 vietinių ir įvežtinių medžių rūšių. Idėja sodinti parką XIX a. pabaigoje kilo tuometinei miesto galvai Karliui Uihui. Šia idėja siekta dviejų tikslų – pagražinti augančio kurorto teritoriją ir sustabdyti į miestą iš pajūrio slenkantį smėlį. Maža tu, aplink naujį miesto parką netrukus pradėjo vygti verslarnimai. Iš šio parko galima patogiai nupėdinti iki jūros ir pasigrožėti tenykšte priekrante bei paplūdimiu. Liepojos priekrantė nuo seno traukia poilsiautojus erdviais paplūdimiais ir smulkiomis ir baltomis it sniegas pajūrio smiltimis.

Smuikas – Gulbių tvenkinys

Gulbių tvenkinys ir jo saloje esanti šventyklos tipo pavėsinė savo dienas skaičiuoja nuo 1902 metų. Tais pačiais metais savo darbą pradėjo kurortinė įstaiga – vonios kambarių kompleksas, kurią galima rasti paėjus pėsčiųjų alėja 100 metrų nuo Gulbių tvenkinio jūros link. Anksčiau šio tvenkinio salelėje būta nedidelės arbatinės, kuri buvo tapusi populiaria poilsiautojų susitikimo vieta. Aplink šią teritoriją ilgainiui susiformavo privačių namų rajonas. Hika ir Vites gatvėje dar galima pamatyti vieną tų laikų medinių verslarnių, išpuoštų medžio drožinių ir įvairiomis dekoracijomis.

Trimis – Kūrmajos prospektas

Kūrmajos prospekto ir jo rajono suklestėjimo laikais, XIX–XX a. sandūroje, Liepoja buvo tapusi populiaria kurortu. Šiuo prospektu kursuota tramvajaus, kuris ypatinguosius miesto svečius nugabendavo iki parko ir pajūrio. Turtingiausiai miestelėnai, norėdami įtvirtinti ypatingą savo statusą, suskubo šiame prospekte statyti privačius ir nuomai skirtus namus. Vienas jų – 1900 m. iškilęs pastatas, kuriame dabar yra įsikūręs Liepojos miesto muziejus. Į jį turėtų užsukti tie, kuriuos domina Liepojos ir Pietinės Kuržemės istorija.

Be to, pro einančiųjų šiuo prospektu akis neturėtų praslėsti bronzinės skulptūros – tai Liepojos himno „Pilsētā, kurā piedzimst vējš“ (lt. „Mieste, kuriame gimsta vējš“) personažai: valtininkas, varna, gintaro latviai ir telefonininkas.

3,5 km maršrutas toliau driekiasi miesto centru iki kito ženkle „fa“.

Fa – Art Nouveau stiliaus pastatai

Pasiekus Graudu gatvę, verta stabtelėti ir įdėmiau apžiūrėti europinio lygio Art Nouveau stiliaus pastatus. Pirmieji šio architektūrinio stiliaus pastatai, dažniausia parduotuvės arba nuomai skirti gyvenamieji namai, Liepojoje pradėti statyti XX a. pradžioje. Tai buvo miesto ekonominio klestėjimo laikotarpis, kuriuo pasiturintieji miestelėnai stengėsi investuoti savo pinigų į nekilnojamąjį turtą ir skirti daug dėmesio pastatų architektūrai, įvairioms dizaino detalėms. Deja, viską pakeitė Antrasis pasaulinis karas, kurio metu didžioji dalis šios gražiosios miesto architektūros buvo negrįžtamai sunaikinta.

Abu maršrutai vėl susijungia prie natos „sol“ ženkle ir toliau driekiasi viena kryptimi.

Sol – Liepojos valstybinė gimnazija

Už vieno iš Liepojos himno personažų, valtininko, nugaros iškyla puošnus Art Nouveau stiliaus pastatas – Liepojos valstybinė gimnazija. Tai 1912 metais Ludvigo Melvilio suprojektuotas pastatas, kuriame kadaise veikė mergaičių gimnazija. Akylesnė akis netruka pastebėti švietimo įstaigų architektūrai nebūdingą apdailą ir dizaino detales. Į gatvę nukreiptas šio pastato fasadas ypač puošnus ir turintis daug subtilių dizaino detalių. Fasado puošniam gimnazijai nenusileidžia kitoje Kūrmajos prospekto pusėje stovintis baltas namas. Tai dabartiniai apygardos teismo rūmai, kuriuose anksčiau buvo įsikūrusi Rusijos–Rytų Azijos laivybos būstinė. Joje veikė kompanija, organizavusi tiesioginius garlaivių reisus iš Liepojos į Niujorką. Pasinaudoję šios kompanijos paslaugomis, kasmet per Liepojos uostą į tolimus kraštus išvykdavo per 40 000 žmonių. Dešiniau valtininko matyti kadaise veikusi Navigacijos mokykla, pastatyta 1876 metais. Ryškiausia centrinio jo fasado detalė yra bokštėlis, kuriame mokyklos darbo metais buvo įrengta observatorija.

Pauzė – Julijanos kiemas

Čia būta pramoninės miesto teritorijos, kurioje veikė spaustuvė, kiek vėliau siuivimo fabrikas. Dabar tai kultūros ir poilsio erdvė „Julianaus pagalms“ (lt. Julijanos kiemas). Patekusi į kūrbyngų investuotojų rankas, ši vieta virsti patrauklia aplinka darbiui ir poilsiui. Tai puikus pasirinkimas atėjus laikui padaryti pertrauką, ieškant vietos trumpam prisėsti, skaniai pavalygti ar atsigtirti gaviųjų gėrimų. Pažintinio maršruto tęsinys toliau nuveda iki Prekybos kanalo, sujungiančio Liepojos ežerą ir Baltijos jūrą. Šis kanalas iškastas 1703 metais. Šiuos metus galima laikyti didelio ir modernaus uosto statybos pradžia. Kulniuojant promenada, verta žengti kelis žingsnius į šoną ir apžiūrėti prieplaukoje prisivartavusius žvejybinius laivus ir jachtas. Savo rožutu prie pėsčiųjų tiltelio galima nuodugniau patyrinėti kanalo ir jo teritorijos maketą. Dėmesio vertas ir ten pat savo valandas skaičiuojantis gintaro laikrodis, padarytas net iš 50 litrų gintaro. Visą šį gintaro kiekį surinko ir padovanojo Liepojos gyventojai.

La – Koncertų salė „Didysis gintaras“

Neabejotinai ryškiausias Liepojos kultūrinio gyvenimo simbolis yra koncertų salė „Didysis gintaras“. Aštuonių aukštų pastate yra įrengtos trys koncertų salės. Didžiausioje jų telpa net 1000 žiūrovų. Savo namais šią koncertų salę yra praminęs Liepojos simfoninis orkestras – seniausias orkestras Baltijos šalyse. Ši kultūros šventovė pastatyta 2015 metais pagal austrų architekto Folkero Ginkės projektą. Pavadinimas byloja, kad įkvėpimo projektui buvo pasisemta iš Baltijos priekrantės simbolio – gintaro. Įdomu tai, kad šios koncertų salės konstrukcijoje nėra nei vieno statuso kampo. Esant jos viduje, atrodo, kad lauke nuolat šviečia saulė. Įsitink tu pats!

Si – Šv. Trejybės katedra

Liepojos Šv. Trejybės katedra buvo pašventinta 1758 metais. Unikali jos vertybė ir turtas – didžiausi pasaulyje nerekonstruoti mechaniniai vargonai. Jie turi net 131 registrą, 4 namalus ir daugiau kaip 7000 vamzdžių, todėl šių vargonų garsas yra labai sodrus ir išraiškingas. Maršruto pabaigoje rekomenduojame pakilti į katedros bokštą, pasigrožėti iš ten atsiveriančia miesto panorama, ramiai palūkuruoti ir žvilgsniu palydėti pro bažnyčią miesto centro link bėgančias tramvajaus linijas. Verta priminti, kad Liepoja buvo pirmasis miestas Baltijos šalyse, kuriame 1899 metais pradėjo kursuoti tuo laiku moderniausia viešojo transporto priemonė – elektrinis tramvajus.

Tai mūsų pažintinio maršruto pabaiga. Mums buvo labai malonu kartu su Jumis pasivaikščioti po Liepoją ir supažindinti Jus su didžiausiomis Liepojos istorijos ir šių dienų vertybėmis. Iki kitų susitikimų!